

15. ročník
PROJEKT
OBNOVY DEDINY
18.9.2013

Genéza súťaže Dedina roka na Slovensku a jej európske súvislosti

Ing. Ivona Cimermanová,
Slovenská agentúra životného prostredia

EUROPÄISCHE ARGE LANDENTWICKLUNG UND
DORFERNEUERUNG

Prečo súťaž na Slovensku?

Od r. 1990 - Európske pracovné spoločenstvo pre rozvoj vidieka a obnovu dediny so sídlom vo Viedni (ARGE) - súťaž o „Európsku cenu obnovy dediny“

Cieľ ARGE:

- posilniť medzinárodnú výmenu skúseností medzi členskými krajinami a regiónmi EÚ,
- vytvárať pozitívny verejný záujem o problémy ľudí žijúcich na vidieku
- čo najlepšie podporovať rozvoj životaschopných a atraktívnych dedín a udržiavanie krajiny

Sídlo: Viedeň
Predseda: Dr. Erwin Pröll, predseda krajinskej vlády Dolného Rakúska

Európska cena obnovy dediny

členovia ARGE: Bavorsko, Belgicko (nemecky hovoriaca časť), Burgenland, Hesensko, Korutánsko, Luxembursko, Dolné Rakúsko, Vojvodstvo Opole, Porýnie - Falsko, Sasko, Salzburg, Slovensko, Slovinsko, Južné Tirolsko, Štajersko, Durínsko, Tirolsko, Česká republika, Maďarsko, Vorarlberg, Švajčiarsko
= 21 regiónov z 11 európskych krajín

SR - člen ARGE od r. 1997
- 1. reprezentant SR v európskej súťaži - v r. 2001

Aktivity ARGE:

- medzinárodné kongresy, rokovania a diskusné fóra
- početné publikácie
- pravidelné exkurzie
- v dvojročných intervaloch súťaž o Európsku cenu obnovy dediny

Európska cena obnovy dediny

CIEL SÚŤAŽE:
priniesť a prezentovať vynikajúce a príkladné aktivity a iniciatívy s cieľom udržateľného zlepšenia pripravenosti vidieckych oblastí v zmysle Miestnej Agendy 21 pri zohľadnení ich ekonomických a kultúrnych súvislostí.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA:

A. Orientácia a stratégie
Trvalá udržateľnosť
Kordinovaný prístup
Vizionárska a inovatívna orientácia
Účasť v regionálnych sieťach, ktoré prekračujú obce, mikroregióny, ale aj národné hranice

B. Metódy
Vlastná iniciatíva a účasť občanov
Aktívna a permanentná komunikácia medzi hlavnými aktérmi rozvoja (politici, verejná správa, občania)
Spolupráca a spolupôsobenie expertov
Kooperácia v susedných a komunálnych spoločenstvách ako aj regionálnych partnerstvách

Európska cena obnovy dediny

C. Ciele:

- ✓ posilnenie a integrácia poľného a lesného hospodárstva v regionálnom kontexte
- ✓ zachovanie a rozvoj tradičných miestnych remeselných zručností
- ✓ ekologicky únosné zachádzanie s vodami a energiami (zdroje, využívanie, nakladanie s odpadmi), ako aj využívanie druhotných surovín
- ✓ symbióza hodnotného starého a nového moderného stavebného fondu, ako aj miestne typický a zdrojovo transparentný rozvoj sídla
- ✓ rozvoj a udržiavanie kultúrnej krajiny v ekologických súvislostiach
- ✓ posilnenie identity a sebauvedomenia obyvateľov dediny, najmä prostredníctvom kultúrnych iniciatív a ďalšieho vzdelávania priamo v dedine
- ✓ znovuoživenie tradičných a udržanie súčasných kultúrnych a sociálnych hodnôt a ustanovizní
- ✓ zapojenie všetkých generácií, pohlaví, národností rovnako ako telesne a duševne postihnutých na hospodárskom, spoločenskom a kultúrnom živote obce.

D. Súlad s mottom súťaže

Európska cena obnovy dediny

OCENENIA:
Vítaz obdrží titul „Európska cena obnovy dediny“

Druhé najvyššie ocenenie - „Európska cena obnovy dediny za komplexnú, trvaloudržateľnú obnovu dediny v súlade s mottom súťaže a vo vysokej kvalite“

Ďalej budú ocenené projekty za „Zvláštne výkony v niektorých alebo vo viacerých oblastiach obnovy dediny“

Ceny nie sú peňažné, ale vo forme symbolických predmetov - plakety a diplomy.

PODMIENKY ÚČASTI:
Za každú krajinu alebo región môže byť nominovaný len jeden účastník - dedina alebo mikroregión.
Nominácia – víťaz národnej súťaže Dedina roka
Spracovanie a podanie prihlášky – garant a organizátor súťaže Dedina roka (MŽP SR, resp. SAŽP)
Poplatky za účasť v súťaži:
550 eur pre dedinu krajiny, ktorá je členom ARGE
1.700 eur pre iných účastníkov

Súťaž Dedina roka

Vyhlasovatelia súťaže:

Ministerstvo životného prostredia SR
Slovenská agentúra životného prostredia
Spolok pre obnovu dediny
Združenie miest a obcí Slovenska

Generálny partner súťaže:

COOP Jednota Slovensko spotrebné družstvo

Súťaž Dedina roka

Partneri súťaže v hodnotení:

- Agentúra pre rozvoj vidieka
- Národné osvetové centrum
- Slovenská agentúra pre cestovný ruch
- Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu
- Vidiecky parlament

Mediálni partneri
Komunálna a priemyselná energetika
MUNICIPALIA, a.s.
NEO Slovakia, s.r.o.
Obecné noviny
Rozhlas a televízia Slovenska – Rádio Regina
TERRA GRATA, n.o. – E-OBCE.SK SLOVENSKO
www.jankohraško.sk

Reklamný partner
Slovenská sporiteľňa, a.s.

Spolupráca v území
Samosprávne kraje SR

Súťaž Dedina roka

Predmet súťaže a zameranie hodnotených oblastí:

Dedina ako hospodár
Dedina ako maľovaná
Dedina ako klenotnica
Dedina ako pospolitosť
Dedina ako partner
Dedina ako hosťiteľ
Dedina ako záhrada

Súťaž Dedina roka

Národná hodnotiacia komisia

Súťaž Dedina roka

Národná hodnotiacia komisia

Dedina roka 2001

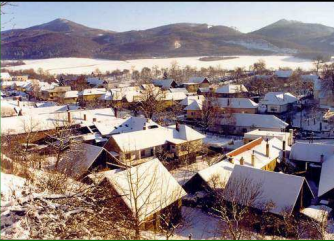
počet súťažiacich obcí: 7

Umiestnenie v súťaži
vľaz aktuálneho ročníka
ocenenie v súťaži
obce v súťaži
• Sídlu okresu
Hranica kraja
Okres zapojený do súťaže
Hranica okresu
Hranica kraja

Dedina roka 2001

Vít'az
obec Soblahov

Okres: Trenčín
Kraj: Trenčiansky
Rozloha katastra: 1730 ha
Počet obyvateľ'ov: 1920
Starosta: Miroslav Ďuráči

Európska cena obnovy dediny 2002

Motto:
„Prekračovanie hraníc“

Počet súťažiacich obcí: 33 z 11 európskych krajín

Vít'az: Grosses Walsertal, Vorarlberg, Rakúsko

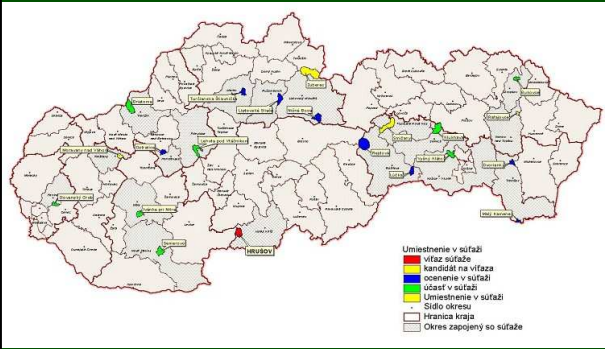
Soblahov: cena za mimoriadne výkony vo viacerých oblastiach obnovy dediny
„...cena za mimoriadne výkony vzťahujúce sa na rozvoj rekreačného strediska s vysokými ekologickými kvalitami, zlepšenie infraštruktúry a situácie zamestnanosti, zachovávaním národnej kultúry a za milé opatrenia stvárnení na báze vzorovej kooperácie s krajským mestom a občianskou iniciatívou“

Slávnostné udeľovanie ocenení: Verden, Nemecko

Dedina roka 2003

počet súťažiacich obcí: 21

Umiestnenie v súťaži
vít'az súťaže
kandidát na vít'azu
ocenenie v súťaži
účast' v súťaži
Umiestnenie v súťaži
Súťaž okresu
Hranica kraja
Okres zapojený so súťažou

Dedina roka 2003

Vít'az
obec Hrušov

Okres: Veľký Krtíš
Kraj: Banskobystrický
Rozloha katastra: 2.331 ha
Počet obyvateľ'ov: 902
Starosta: Pavel Bendík

Európska cena obnovy dediny 2004

Motto:
„Cestou k jedinečnosti“

Počet súťažiacich obcí: 32 z 11 európskych krajín

Vítaz: Ummendorf, Sasko-Anhaltsko, Nemecko

Hrušov: cena za mimoriadne výkony vo viacerých oblastiach obnovy dediny

„... ocenenie z dôvodu, že za najťažších geografických a hospodárskych podmienok je na najlepšej ceste uchrániť si svoju identitu, vybudovať infraštruktúru, zlepšiť kvalitu života a vybudovať prijateľný turizmus pri uplatňovaní tradičných remesiel a kultúrnych aktivít. Pozoruhodná je aj integrácia Rómov v škole a spoločnosti, ako aj príkladná spolupráca so susednými obcami a združeniami.“

Slávnostné udeľovanie ocenení: Grosses Walsertal, Vorarlberg, Rakúsko

Dedina roka 2005

počet súťažiacich obcí: 13

Umiestnenie v súťaži
1. miesto
2. miesto
3. miesto
4. miesto
Súťažiaci v súťaži
Súťažiaci v súťaži
Okresy zapojené do súťaže
Okresy zapojené do súťaže
Okresy zapojené do súťaže

Dedina roka 2005

Vítaz
obec Vlachovo

Okres: Rožňava
Kraj: Košický
Rozloha katastra: 3733 ha
Počet obyvateľov: 930
Starosta: Juraj Kováč

 Európska cena obnovy dediny 2006

Motto:
„Zmena ako príležitosť“

Počet súťažiacich obcí: 30 z 11 európskych krajín

Vítaz: Koudum, Friesland, Holandsko

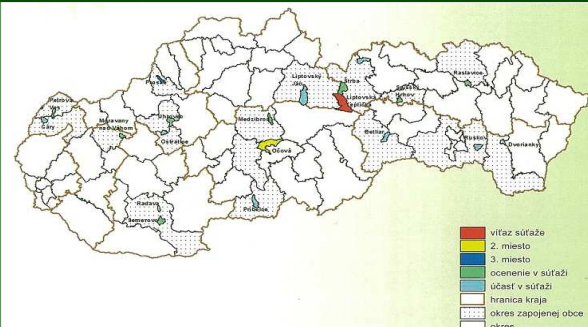
Vlachovo: ocenenie za mimoriadne výkony
 „... cena za to, akým pozoruhodným spôsobom stavia svoj rozvoj na spojení stavebno-kultúrnych a krajinárskych kvalít a priateľného turizmu. Mnohé parciálne projekty, ako renovácia kaštieľa, či revitalizácia rybníkov, sú úspešným znakom tohto snaženia. Odborný dohľad a výrazná občianska angažovanosť sú ďalšími veľkými pozitívami.“

Slávnostné udeľovanie ocenení: Ummendorf, Sasko-Anhaltsko, Nemecko

Dedina roka 2007

počet súťažiacich obcí: 20

víťaz súťaže
 2. miesto
 3. miesto
 ocenenie v súťaži
 obec v súťaži
 hranica kraja
 okres zapojenej obce
 okres

Vítaz súťaže Dedina roka 2007

Obec **Liptovská Teplička**

Okres: Poprad
 Kraj: Prešovský
 Rozloha katastra: 9.868 ha
 Počet obyvateľov: 2.310
 Starosta: Jozef Mezovský

www.liptovskateplicka.sk

 Európska cena obnovy dediny 2008

Motto:
„Budúcnosť cestou spoločenských inovácií“

Počet súťažiacich obcí: 29 z 11 európskych krajín

Vítaz: Sand in Taufers, Južné Tirolsko, Taliansko

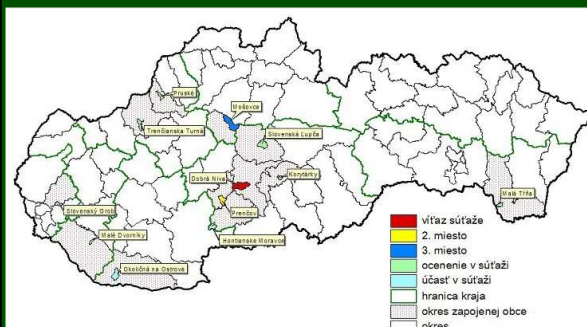
Kandidáti na víťazstvo
 zároveň získavajú ocenenie: Európska cena obnovy dediny za komplexný, trvalodržateľný rozvoj dediny mimoriadnej kvality v súlade s mottom súťaže

Liptovská Teplička, Slovensko
 Ascha, Bavorsko, Nemecko
 Maikammer, Porýnie – Falcko, Nemecko
 Seeham, Salzburg, Rakúsko
 Urnäsch, Appenzell Ausser Rhoden, Švajčiarsko

Dedina roka 2009

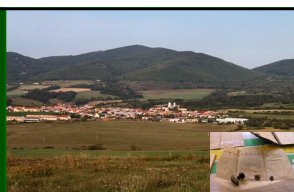
počet súťažiacich obcí: 12

Vítaz súťaže Dedina roka 2009

Obec Dobrá Niva

Okres: Zvolen
Kraj: Banskobystrický
Rozloha katastra: 5.251 ha
Počet obyvateľov: 1.848
Starosta: Marta Sýkorová

www.obecdobraniva.sk

Európska cena obnovy dediny 2010

Motto:

**„Nová energia
pre silnú spoluprácu“**

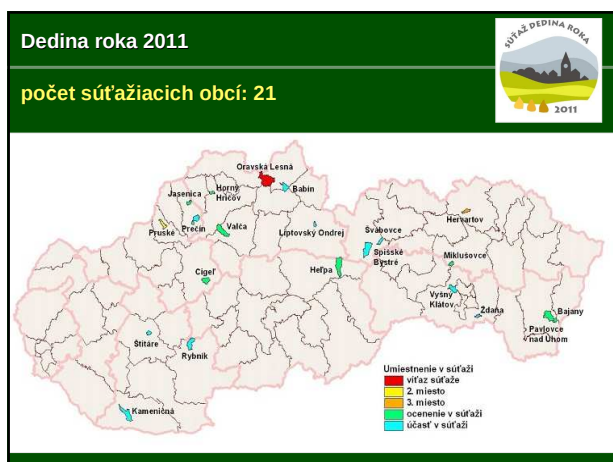
Počet súťažiacich obcí: 30 z 11 európskych krajín

Vítaz: Langenegg, Vorarlberg, Rakúsko

Dobrá Niva: „Európska cena obnovy dediny za mimoriadne výkony vo viacerých oblastiach obnovy dediny“ za vynikajúce, nasledovateľné výkony v sociálnej a kultúrnej oblasti. Zvláštne uznanie si zasluhuje angažovanosť miestnych občanov v oblasti zachovávaní historického dedičstva a udržiavania miestnych tradícií, ako aj významný podiel obce a miestnych hospodárov pri vytváraní kultúrnej krajiny a pri starostlivosti o chránené územie Gavurky.

Slávnostné udeľovanie ocenení: Sand in Taufers, Taliansko

Víťaz súťaže Dedina roka 2011

www.oravskalesna.sk

Obec Oravská Lesná

Okres: Námestovo
Kraj: Žilinský
Rozloha katastra: 6.500 ha
Počet obyvateľov: 3.295
Starosta: Ing. Viera Mazúrová

Európska cena obnovy dediny 2012

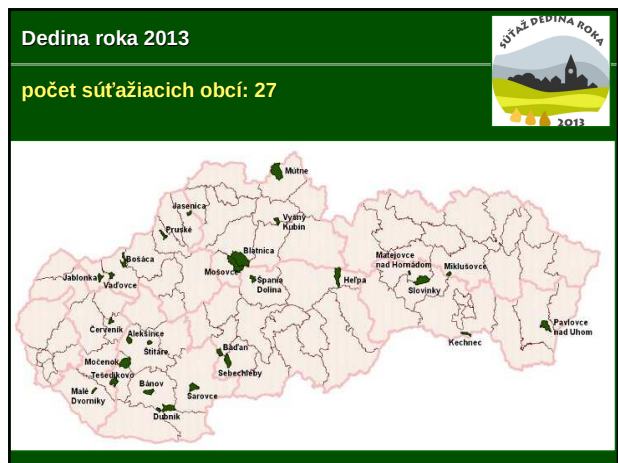
Motto:
„Budúcnosti na stope“

Počet súťažiacich obcí: 29 z 11 európskych krajín

Víťaz: Vals, nemecký jazykový región, Graubünden, Švajčiarsko

Oravská Lesná: „Európska cena obnovy dediny za mimoriadne výkony v jednotlivých oblastiach obnovy dediny“ napriek ťažkej východiskovej situácii dokáže optimálne využiť svoje prírodné danosti a aktívne zapájať miestne obyvateľstvo. Dobrovoľná práca, účasť občanov a súdržnosť všetkých obyvateľov sú zo strany obce intenzívne podporované. Na budúcnosť orientovaná a vizionárska miestna samospráva realizuje konkrétne opatrenia smerujúce k trvalo udržateľnému rozvoju obce v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie, podpore ekonomiky ako aj v sociálnej oblasti.

Slávnostné udeľovanie ocenení: Langenegg, Vorarlberg, Rakúsko

Európska cena obnovy dediny 2014

Motto:

„lepšie. žiť“

